

10. Áldozócsütörtökön.

Felséges Isten, kegyelmes Atyánk!

A lelki rokonság meleg érzésével gondolunk e szép ünnepen azokra a látomásokra, amelyek a feltámadás hitének megszületésétől kezdve a Krisztus követőit állandóan elfoglalták. Valami gyöngéd lelki melegség sugárzik az angyali arcú Idvezitőről, az üresnek látott sirja mellett könnyező édes anya lelkébe, amikor hallotta: *„Ne illess engemet, mert még nem mentem fel az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz; az én Istenemhez és a ti Istenetekhez”*. A reménynek valóra vált hangja szólal meg a tanítványok fülében a magukra maradottság pillanatában: *„Békesség nektek”*. Az atyai gondosság ujjszólása hangzik az eredmény nélküli halászás végén a tanítványokhoz: *„vessétek a hálót a hajón jobb felől és találni fogtok”*. A meggyőződés nagy ereje szólal meg a sokáig kételkedő apostol kebléből: *„Én Uram és én Istenem!”* Az elkeseredés fájdó hangjának valóságos kifejezésével felel a harmadik kérdésre is a lünnödő apostol: *„Uram, te tudod, hogy szeretlek tégedet!”*

És lám, ilyen lelki látomások élénk érzetében sem tudnak betekinteni az Idvezítő által hirdetett országba. Az angyali arc lelki látása és az atyai szelid hang lelki hallása mellett szerették volna érinteni és megfogni is testileg a feltámadott mestert, de im, *„láttokra felemeltetik és a felhő elszakasztá szemek elől”*.

Jó Istenünk, jó Atyánk! Szerető és hívő lélekkel gondolva a hajdankor eme gyönyörű látomásaira, minket nem szomorít el a hitetlenség és a kételkedés felhője. Elölünk nem takarja el lelkünk országát a testi élet és a valóság szűkös és hűvös világa. Mi az első husvét gyönyörű hitét az azóta sokszor felújult látomásokból megtanultuk mindenkor felújítani szeretteink koporsójánál és nagy tanítónk utmutatásánál, a *saját magunk lelki világából feltámasztani*. Mi érezzük, hogy szeretteink sirjánál és koporsójánál vigasztaló szülő angyal nem más, mint a Te lelked, melyhez szeretteink lelke csak visszatért s azokat te éppen úgy táplálsz, miképpen ezzel a mi lelkünket is vigasztalod. Mi tudjuk és érezzük, hogy a mi Idvezitőnk előlünk nem a homályos felhő, hanem csakis gyenge hitünk rejti el. Mi érezzük, hogy ezzel az érzéssel keresvén őt, lelkünkben

a szeretet és remény, amelytől sokszor a földi életjelenségek zárnak el, újból felébrednek és vele együtt fürdünk meg a Te atyai vigasztaló lelkedben és szólunk örömmel hozzád: „Uram, vedd magadhoz az én lelkemet”.

Azért hát szent Atyánk! e tudatban és érzésben szívesen újítjuk fel a halál és élet adományát, az örökélet hitét, amelyet a mennybemenetel emlékünnepeben számunkra ismét elhozta. Örömünk felújuló hálája mellé pedig szerető bizalommal bocsáljuk Hozzád buzgó esedezésünket, hogy ne tekintsd gyarlóságunk bizonyítékának, ha nem ismertük fel mindenkor a Te jóakarodat, amelyet Krisztus Urunk szenvedéseivel tudsz velünk megértetni.

Sőt most engedd megéreznünk azt a bölcs elhatározásodat, hogy szent fiad elbukásával nem a lelki kincsek megsemmisülése, de sőt azoknak diadalmas győzelme következett be. Engedd, hogy lelki kincsünk mai győzelme, a mennybemenetel hite, gyúljon fel a kételkedő hitetlenek szívében is. Engedd, hogy földi életünk földi értékei: a gazdagság, a haszon mind csak a lelki gazdagság szeretésére indítsanak. Adjad, hogy ünnepi örömezzéseink, mint mennyországi kincsek maradjanak és valósuljanak bátorító és vigasztaló angyal szavak gyanánt szenvedő és gyászoló embertestvéreink szívében. Adjad, hogy a Te lelkedben lelkünk állandó lakozása mindenkor mutassa meg az utat, mely a földi munka és utazás bevégezése után Hozzád vezet. Ámen.

Németh István.

11. Pünkössti ima.

Örök Lélek, Egyetlen Fővalóság! Áldott lelked érzelmétől indítva jöttünk fel a Te szent házadba ünnepszentelésre. Érezzük mi is lelkednek erejét, mely nemcsak az egész mindenséget tölti be, hanem a mi benső lelki világunkban megújulást, életet, emelkedettséget tud teremteni, munkálni. Mert nemcsak hajdan szólottál így a Te prófétáid, választottaid által: „Kitöltök az én lelkemből mindenekre”, hanem azóta is és ma is bő mértékben sugároztad ki lelkednek éltető, alkotó és megszentelő erejét. Kitöltötted legfőképen a te legigazabb és leg-hűségesebb fiadra, a názáreti Jézusra, a mi nagy mesterünkre, ki közvetlen nyerte Tőled e mennyei erőt, midőn megnyugodtál

benne: „Ez az én szerelmes fiam, őtet hallgassátok”. És Ő örökségképen hagyta azokra a kezdetben félénk, búslakodó, árván maradt tanítványokra, kik várták az ígéret beteljesedését: „Nem hagylak árván titeket” . . . a lélek, melyet az Atya az én nevemben kibocsát, megtanít titeket mindenekre és eszetekbe juttatja mindazokat, melyeket mondtam néktek”.

Tudjuk, ismerjük, jó Istenünk, lelked ereje és az irások bizonyosságok nekünk, hogy a szentlélek ereje által felbátorított, lelkesedésre ébredt tanítványok világot megváltó erővel hirdették a Te igaz fiadnak örök ~~igaz~~ tanításait. Az ige tovább terjedt, lelkeket hódított meg és az ige, ez evangéliumi tanítás igazságainak hódolunk mi is és hódolnak széles e világon ma minden keresztény templomban.

De vajjon elég hűséges, igaz és alázatos-e a mi hódolatlunk? Vajjon elég méltó-e a pünkösti lélek magasztosságához, felemelő érzéséhez? Be kell vallanunk, jó Istenünk, mert Te úgy is látod a keblünkben lakozó érzeményeket, hogy mi nem mindig viseltetünk kellő melegséggel, érdeklődéssel, lelkesedéssel a szentlélek ~~égi~~-mennyei erejének bennünk fel-fellobbanó lángja iránt. Ha van, vagy volna is bennünk a nemes elhatározásnak egy-egy fellelkesült pillanata, melyben a Te országod eljöveteleért való munkára készen vagyunk és a lelkesült sokasággal kérdezzük, hogy „mit cselekedjünk?” — ez a lelkesedés hamar lehül, kialszik bennünk, mihelyt akadályokra és ellenállásra találunk. Pedig a mi Jézusunk példája, az spostolok szenvedése mutatja, hogy a Te országod dicsőségének munkálása áldozatot, türelmet, kitartást kíván, követel.

Hozzád könyörgünk, égi Atyánk, e szent ünnepen, hogy gyűjtsd fel bennünk szent lelkednek erejével azt a lelki — isteniszokrat, melynek fénye megvilágítja a Hozzád vezető utat, ereje biztat és lelkesít a mi nagy mesterünk, az Ur Jézus nyomdokainak követésére, és engedd, hogy hatása legyen oly biztató, bátorító, hogy ne csak mi magunk tudjunk lelkesedni, tenni, munkálni, hanem legyen bennünk apostoli készség, bátorság hirdetni, terjeszteni mások — családunk, szeretteink, barátaink körében, hogy érezzük: „Akik Isten lelkétől vezéreltetnek, azok Isten fiai”, hogy így az Istenfiúság boldogító tudata töltse be lelkünket úgy amint nyertük és tanultuk a mi legjobb Mesterünktől, a názáreti Jézustól, kinek tanítása szerint imádkozunk Hozzád, Ámen.

Ürmösi József.

12. Pünköst ünnepén.

Felséges Istenünk, szerető szent Atyánk!

Az elkeseredés aggódó érzelme töltötte be az első pünkösti sokaság szívét, mikor izgatottan kérdezte a tanítványoktól: „Mit cselekedjünk, atyánkfiak, férfiak?” Az aggódás és félénkség tartotta fogva a tanítványokat, midőn indulatosan felelte Péter a sokaságnak: „Térjetelek meg és keresztelkedjetelek meg, és veszitek a szentlélek ajándékát!”

Minket azonban az öröm és lelkesedés vigasztaló érzése tölt el az első pünköst eme szent emlékezelű napján. Igaz ugyan, hogy minket is gyakran fogva tartott esztendőnk elmúlt szakaszának, a télnek hosszú megpróbáltatása és sokféle nagy-pénteki szenvedések sokasága. Minket is félénkekké és gyávakká tettek a siker nélküli kísérletek, amelyeken sorsunk irányításáért átestünk. A mi hitünket és reményünket is csaknem egészen elvették a lassan ébredő tavasz hideg szelei, vagy pedig egyéni és társadalmi boldogulásunk akadályai.

De lám, a reánk áradó nap tündöklő fénye, embertársaink vidám és mosolygó tekintete: mint valami mennyei szélzúgás hangja, mint valami csodás szabadulás villámtekintete, elvette félénkségünket, hősieb bátorsággá varázsolta gyáva aggódásunkat s azért mi ma nem kérdezzük senkitől sem, hogy mit cselekedjünk? Mi az anyai meleg emlékből életet szivó csecsemő boldog ragaszkodásával, szent örömünk érzésével fürdünk meg lélekben a Te atyai kebleden, ahonnan e mai nap emléke, életerőnk és keblünk újra született ereje kiáradott. Mi boldog örömmel fürdünk meg atyai jóságodban, amellyel életünk téli szenvedéseit elfeledteted és veszteségeinket a kárpótlás reményével meggyógyítod. Mi igaz örömmel gondolunk vissza azokra a nélkülözésekre és veszteségekre is, amelyeket azért küldtél életünk utjába, hogy azok türelmes átszenvedésével a magunk számára „ama más vigasztalót”, a Te lelkedet, soha el ne veszítsük és ezután mindig keblünkben hordozzuk.

Engedd hát szerető Atyánk! hogy a pünkösti lélek hatására áldásaid hálás elismerése által, valóban tisztuljunk meg, erősödjünk meg, vigasztalódjunk meg további utazásunkra. Tisztuljunk meg a hitetlenségtől, mely gondos jóságodat többé kétségbe ne vonja; erősödjünk meg és vigasztalódjunk élelsor-

sunk változatos eseményeiben a Te bölcseséged iránt, melynek bizonyítékául vigasztaljuk mi is miéinket és embertársainkat a szomorúságokban és szükségekben.

Adjad pedig reánk a vigasztalódás szent örömét ez ünnepünkön mindnyájunk szívébe, hogy érthessük meg egymást a különböző nyelveken szólók, a különböző hitet vallók és nyújthassunk lelki örömet a hitetleneknek is éppen úgy, mint a szenvedőknek, hogy lehessünk mindig és mindnyájan örvendező gyermekeid. Ámen.

Németh István

13. Őszi hálaadó ünnepen.

„Mivel tizessek az Urnak minden jótéteményeiért?...” „A szabadságért való poharat felemelem, és az Urnak nevét hívom segítségül... és fogadásimat megadom az ő egész népe előtt!”

A szelid lelkű bölcs király eme szavaival kezdjük imádkozásunkat mi is e napon, mennyei édes jó Atyánk! Mert megszámlálhatatlan jótéteményeid tündökölnék előttünk is ebben a pillanatban. Sok veszélytől és szenvedéstől megszabadított boldog óránk nekünk ez a kedves időpont, melyben hálaadó érzelmeink Tehozzád kíváncsoznak. Hiszen majdnem egy egész esztendő változatos eseményei vonulnak el lelki szemünk előtt a visszaemlékezés tükrében. És mindezek az események a Te jó és gondos atyai arcodat mutatják: amiként szerelő kézzel megindítottad a dermedt hideg tél elvonulását: amiként kifogyhatatlan jósággal megújulást parancsoltál az alvó életnek, hogy felébredésével és munkájával jutalmat adjon a kenyérkereső munkásnak. Jóságos bölcseségedet látjuk az ég és föld egymást megértésében, amint fénylő nap szemeivel int elvonulást az ő sugarait elhomályosító felhőknek, a magukban rejlő viharokkal és villámokkal egyetemben; amint szeliden ringatta a gyenge szellő az érő kalászokat a magvető gyönyörködésére. Jóságos lelked örömkönnyeit szemléljük a maga idejében alászállott eső- és harmatcseppekben, amelyek által az állat- és növényvilág szomjuságát eloltottad s amelyekkel mindig hálaánkat vonzottad magadhoz, hogy *meghallgattál minket*. Óh! nem elégséges emberi nyelvünk és érzelmünk méltó tolmácsa-

lására isteni jóságodnak, mely az egymást felváltó nappalokat és pihenést nyújtó éjszakákat számunkra úgy hozta el, hogy munkás és munkaadó, szegény és gazdag, beteg és egészséges megtalálhatták, amit kerestek és hogy eképpen mindenek, mindenféle munkások érvényesülni láttuk „*az idején és később való esőket az aratás törvényének hetei alatt*”. És bizonyára megnémulna ajkunk, hacsak megkísérelni akarnók is előszámlálását végtelen jóságodnak, amellyel lelki világunkat, társadalmi haladásunkat úgy vezérelted, hogy az életgondokban és szenvedésekben el nem csüggedtünk és az örvendetes, a szerencsés jutalmakban el nem bizakodtunk! Óh! valóban boldog ez az óra nekünk, hogy egy egész esztendő szükséges áldásaiért emelhetjük fel a hálaadás poharát és a Te nevedet hívhatjuk segítségül fogadásunk megadására Idvezítőnk asztala előtt testvéreink kedves társaságában.

Fogadd el hát kevés szóban nyilvánuló hálánkat is édes atyai örömmel. Legyen kedves Neked a gyarló, a gyenge és hiányos köszönet is, amelyet nyujthatunk. Legyen kedves a szülők boldog öröme, melyet fáradozásaik jutalmaként gyermekeikre és munkáikra adtál. Legyen kedves a gyermekek gondtalan vidámsága, melyet a szülői hajlékban, avagy távol eső helyen is éreznek.

Óh! szenteld meg és áldd meg tápláló erővel a testi és lelki áldásokat, amelyeket házunk, családjunk, nemzetünk és egyházunk javára adtál. Szenteld meg a fájdalmakat is, amelyeket átéltünk, hogy azok újabb áldások gyűjtésére buzdítsanak. Ne engedj elbizakodnunk a megnyert jutalmakban, de ne engedj elcsüggednünk se, ha jönének reánk a szegénység, a gyász és küzdés „*nem szeretem napjai*”.

S midőn ez áldásokban velünk atyai szeretetedet érezted: add állandóan lelkünkben lakozni a gyermeki és testvéri szeretetet, mindig a Te dicsőséged ápolására. Ámen.

Németh István.
toroczkói nyug. lelkész.

14. Ima

Dávid Ferenc emlékünnepre.

Az emlékezésnek ebben az emelkedett órájában hozsán-nás szívvel állunk meg előtted, örök Lélek, mindenség kormányzó Hatalom, kit imádkozó lelkünk Istennek, jó Atyánknak nevez s a hálaadás hangján küldjük lelkünk imádságát Te-hozzád. Hála Néked, hogy az idő végtelen folyamában alkal-munk van visszatérő ünnepeinken kiemelkedni a megszokott lelkiállapotunkból s figyelmünket azok felé a nagy emberek felé fordítani, kik életükkel példát mutattak arra, hogy mint kell az embernek életét nagy eszmék szolgálatába állítani.

Dávid Ferencre emlékezünk most, jó Atyánk, egyházunk alapítójára, a haladó vallásos gondolkozás Nesztorára. Engedd, hogy ez emlékezésünk alkalmával lássuk magunk előtt az ő apostoli alakját, amint felemelt fejjel, égre emelt kézzel bizony-ságot tesz hite mellett. Tudjuk, hogy még ma is álhatatlannak, ingatagnak nevezik őt hitvitás feleinek követői, de mi érezzük, jó Atyánk, hogy az, aki életével tett bizonyosságot eszméi és hite mellett, az nem lehetett álhatatlan, az nem lehetett ingatag. Mi érezzük, hogy az ő lelkéből egy égi sugár fénye világított előre, mely kutatásai közben állandó haladásra készítette s érezzük, hogy ez a kutató, ez a haladó szellem a mi legértékesebb uni-tárius örökségünk.

Aki még a börtönben is halált megvető bizalommal tekin-tett Feléd, jó Atyánk, s ki vérével pecsételte meg tanításait. Dávid Ferenc lelke itt van, itt él közöttünk. Mikor a legnehe-zebb a sorsunk, mikor egyházunk hajója az élet háborgó ten-gerén vészesen hanyódik, mi akkor is hallani véljük, jó Atyánk, a mi nagy apostolunk szavát: „A halál képe, a kereszt, a pá-pák kardja, semmi sem képes az igazságot útjában feltartóz-latni”, s ezek a szavak, mint prófétai jóslat szavai harsognak át lelkünkön. Emeljen bár börtönt az előítélet, mint Dávid Fe-rencnek, állítson bár máglyát a gyűlölet, mint Servét Mihálynak és Husz Jánosnak, vagy emeljen keresztet a meg nem értés, mint Jézusnak, mi hisszük a mi prófétalelkű Dávid Ferencünk-vel, jó Atyánk, hogy az igazságot semmi sem képes útjában feltartóztatni. A meg nem értés, a gyűlölet és előítélet sötét nap-jai után is hiszünk mi, jó Atyánk, az igazság diadalában.

Mi tudjuk, Atyánk, hogy az igazság keresők külön ^{bősző} utakon járnak, de érezzük azt is, hogy csak azoknak a ^{neve} lehet igazán nagy és halhatatlan, kiket az igazság keresé-^{se}se közben a türelmesség lelkülete vezet. Csak azok az eszmék lehetnek maradandók, melyek az egyetemes emberiség fejlődésének menetébe belefűződnek, mint láncszemek a láncba. Egyházunk több, mint három és fél százados multja s a szabadelvű vallásos felfogásnak a különböző országokban egyre több és több helyen kigyúló láklya fénye bizonyítéka annak, jó Atyánk, hogy a Dávid Ferenc eszméi az emberiség fejlődésében egy ilyen kihagyhatatlan láncszemet képeznek.

Engedd, jó Atyánk, hogy emlékezésünk ezen alkalmával hasson át minket, erősebben, mint valaha, a mi unitárius szabadelvű haladó vallásosságunk; engedd, hogy ragyogjon lelkünkbe a Dávid Ferenc lelkülete, hogy ezek tegyenek minket képessé a világ eme nehéz válságában is bizonyosságot tenni a mi hitünkéről s hogy ez a bizonyoságlevés egy szebb, egy boldogabb holnap megvalósítására készítsen minket. Engedd, hogy ma, amikor az ember úgy tele van panasszal és jajjal, amikor oly súlyosan nehezedik vállainkra az élet keresztje, jelentse többet az egész emberiség számára a vallás, hogy legyen az az egymás megértésére vezető ^{lelki} vezetőnk, s politikai és társadalmi megújulásunk ^{inspiratione} inspirátora. Engedd, hogy lássuk meg önmagunkban az emberiség előrehaladásának munkáit s másokban az egy célra törekvő ember testvérét. Világítsd lelkünkbe a nagyoknak, a próféta lelkű látnokoknak emlékét, hogy az ők példájukból újabb és újabb erőt meríthessünk s haladhassunk az igazság, a szeretet, a megértés és embertestvériség útján, melyek együttvéve alkotják a Te országodat. Amen.

Lőrinczy Géza,
lelkészjelölt.

15. Adventi ima.

Az élet szebbé, jobbá, tökéletesebbé tételének örök vágyásával közeledünk Tehozzád, örök Isten, gondviselő édes Atyánk! Itt, a Te szent áldott közelségedben jobban érezzük azt a drága igazságot, hogy a Te életed az egyetlen e nagy mindenségben, kiben tökéletes, változás alá nem vetett élet lobog, kiben együtt van minden jószág, minden szépség és min-

den szentség, ami az életet és a létet teljessé teszi. A világ, amelyben élünk, ezt a teljes, tökéletes, változatlan életet nem ismeri, szépségének titkát nem érti, csupán a vágyat hordozza szívében, elérni azt.

A szép, a teljes és tökéletes élet utáni vágy égeti a világ szívét. E vágyat Te alkottad, jó Atyánk, az emberek szívébe is. Örök bölcsességed akarta azt, hogy minden emberi élet egy nagy, örökös advent legyen, szent vágyakozás a végtelen, a tökéletes lét után, amelynek áldott talajából zavartalan tudjon kibontakozni életünk tartalma a maga teljes, csodálatos szépségében.

Nemcsak kétezer esztendővel ezelőtt várakozott a világ nyugtalan szíve égi világosságod után sötét mezők felett és sovárgott egy új, tisztább, teljesebb életet. A mi világunk is vágyik, lázas, nyugtalan vívódások között epedő sovárgással várakozik rá. Jelenünk minden fájdalma, sorsunk minden bizonytalansága, életünk minden csonkasága, békétlenségünk emésztő tüze kényszerít az új, a megtisztult, a beteljesedett élet keresésére.

Az életnek szebbé, jobbá, tökéletesebbé tétele után vágyakozó szívvel könyörgünk Tehozzád, jó Atyánk, add, óh add meg számunkra is azt az áldott lehetőséget, amelyben vágyaink, várakozásunk reményei virággá nyilhatnak.

A szenvedések és megpróbáltatások között égi vigasztalásodra, aggodalmaink és csüggedésünk közben szent biztatásodra várunk. Mutasd meg hát, Uram, szereteted hatalmát, mely betakar minden szenvedőt.

A gyűlölet harcában a Békesség fejedelme, küzdelmeink közben a Szeretet királya után sovárogo szívé, hogy szelid szavával elcsendesítse megriadt lelkünk. Ragyogtasd fel életünk sötét egén azt az áldott égi fényt, melynek sugarai be tudják ragyogni a Békesség fejedelméhez, a Szeretet égi királyához vezető utat.

Az élet áradó folyamában adventi várakozással, égő sovárgással tele a világ. Cselekedd, hogy minden gyermeked, nagy és kicsiny, szegény és gazdag, mint egy hatalmas adventi sereg, kitárt szívvel forduljon a karácsony fönséges fényében valósággá vált Életeszmény felé s megszentelt érzések közt készüljön végtelen szereteted karácsonyi ajándékának befogadására.

Az élet szebbé, jobbá, értékesebbé tétele utáni vágygal szívében kérünk, hallgasd meg imánkat. Ámen.